

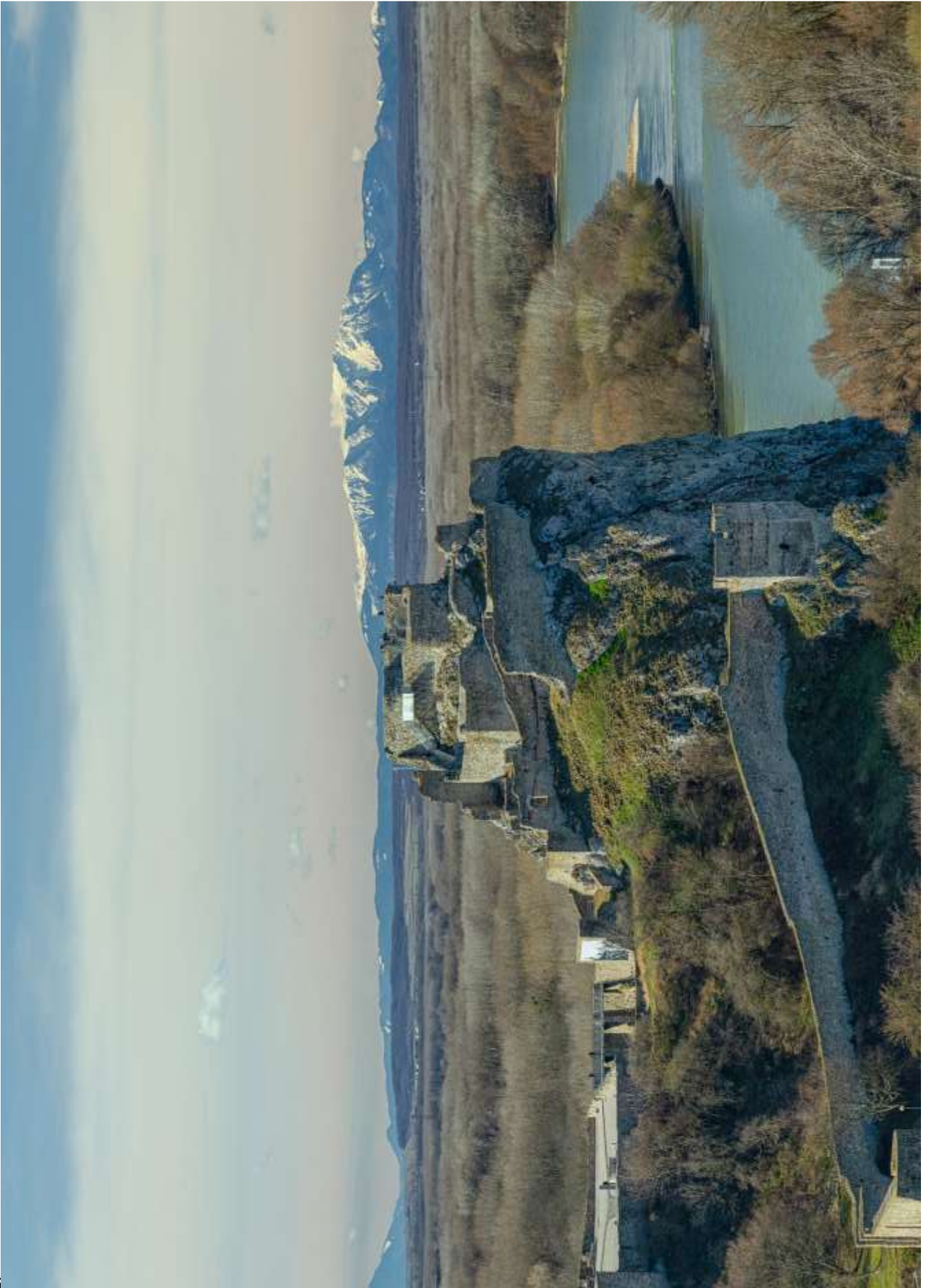
TRAMPSKÝ SPRÁVODAJ

tramp klubu bratislava

Číslo 329

Júl 2020

5

Devín a Alpy, (str. 10)

Júnové stretnutie TCB, (str. 8)

Splav Dunaja, (str. 10)

VYHLIADKOVÁ VEŽA NA DEVÍNSKEJ KOBYLE

Miesto: Bratislava, Devínska Nová Ves

Investor: Mestská časť Devínska Nová Ves

Autori: Tomáš Šebo, Igor Lichý, Aleš Hradecký, Emanuel Zatlukaj, Imrich Vaško, Branislav Groch

Spolupráca: Katarína Frivaldská, Júlia Jackulíková

Štúdia a projekt: 2018

Realizácia: 2020

Zdroj: <https://sebolichy.sk/portfolio/vyhliadkova-veza-devinska-kobyla/>

Na Devínskej Kobyle bola 15. 7. 2020 v areáli bývalej raketovej základne slávnostne sprístupnená vyhliadková veža. Je vysoká 21 metrov a z troch vyhliadkových plošín dovidíte na tri rôzne krajiny.

Na ceremoniáli pri príležitosti jej otvorenia sa zúčastnili viacerí predstavitelia bratislavských samospráv.

„Vyhliadková veža má veľký potenciál stať sa ďalšou významnou turistickou atrakciou Slovenska a Bratislavy. Výhľad do troch susediacich krajín bol motívom pre umiestnenie troch vyhliadkových plošín v rôznych výškových úrovniach. Najvyššia z nich je osadená vo výške 20,17 metra nad okolitým terénom," priblížil Dárius Krajčír, starosta Devínskej Novej Vsi, ktorá stojí za projektom vyhliadkovej veže. Plošina na piatom poschodí má takmer 15 metrov relatívnej výšky nad terénom, plošina na šiestom poschodí 17,29 m výšky nad terénom. Z jej vrcholu si môžete vychutnať panoramatický výhľad smerom do troch našich susedných krajín, do Rakúska, Česka aj Maďarska. Z vrcholu rozhľadne uvidíte aj Alpy či Viedeň, v prípade dobrého počasia údajne aj Zobor v Nitre. Rovnako aj na neďalekú Devínsku Novú Ves, hrad Devín či rakúsky zámok Schloss Hof. Dostanete sa tam peši aj na bicykli. Vstup na rozhľadňu je zadarmo, samospráva už v minulosti uviedla, že vstupné neplánuje vyberať, no v zime bude na vyhliadku vstup zakázaný. Vyhliadkový ďalekohľad umiestnený na najvyššej plošine vám ponúkne bližšie pozorovanie prírody a okolitej panorámy.

Nová vyhliadková veža meria až 21 metrov, teda zhruba ako sedemposchodová budova, má 112 schodov a nachádza sa vo výške 514 metrov nad morom na priesečníku obľúbených turistických trás.

Podľa architekta Igora Lichého z architektonického štúdia, ktoré vežu navrhlo, má stavba viacero aspektov. **Ekologický** aspekt podporuje lokálnu turistiku, prispieva k znižovaniu uhlíkovej stopy. **Geopolitický** rozmer stavby je v tom, že spája krajiny, z jedného bodu máte výhľad na tri rôzne štáty. V okolí stavby vyhliadkovej veže je niekoľko veľkých bunkrov, podľa jeho slov by vyhliadka mala byť prvý štartovací bod, aby toto územie

Titulka: Vyhliadková veža na Devínskej Kobyle v Bratislave

Autor: Šebo + Lichý

Trampský spravodaj: Vydáva Tramp club Bratislava pre vnútornú potrebu. Trampský samizdat nie je distribuovaný v obchodnej sieti ani v sieti PNS. Uzávierka bud. čísla bude: 17.8. 2020. Príspevky do TS posielajte na adresu: trampsky.spravodaj@gmail.com
Redakcia: Andy Bábovka, Lewis, Džipo

Toto číslo vytvorili: Andy Bábovka, Kiri (fotky, titulka a zalomenie, príprava na tlač)

Augustové stretnutie bude 25.8. 2020

Septembrové stretnutie bude 29.9. 2020

nadobudlo aj **historicko-edukačný** charakter aspekt a v budúcnosti sa pracovalo aj napríklad s okolitými bunkrami, ktorých je na okolí hneď niekoľko. Je to podľa neho úloha pre miestnu samosprávu či mesto, aby sa na toto územie zamerali ako na lákadlo aj pre turistov. "Nachádzame sa na mieste bývalej raketovej základne, po ktorej tu zostalo množstvo vojenských stavieb a betónových bunkrov, ktoré sa vyslovene núkajú pretvoriť na nejaké edukačné centrum, ktoré by hovorilo o histórii tohto miesta, ktorá tadiaľto prechádzala, o železnej opone či studenej vojne a o tých významných udalostiach, ktoré dnešná generácia mileniálov nemá ako zažiť a konfrontovať sa s nimi," povedal pre banoviny.sk Igor Lichý.

Architektúra stavby podľa Lichého vychádzala z genia loci daného miesta.

"Z tohto miesta je vidno z jednej krajiny do troch rôznych krajín, takže sme pracovali s výhľadom, z toho vyplýva trojuholníkový pôdorys aj motív trojuholníka sa opakuje v celkom dizajne veže," vysvetlil Lichý s tým, že mnohým **tvár veže pripomína modlivku zelenú, teda endemický druh, ktorý sa vyskytuje na tomto území**, ale to je podľa neho ten sekundárny efekt vnímania stavby. Pôvodne sa uvažovalo, že by vyhliadková veža ako nová atrakcia hlavného mesta mohla byť vybudovaná a sprístupnená na jeseň 2018, výstavba sa mala začať v auguste toho roka. Proces však predĺžilo získavanie povolenia od okresného úradu a vyňatie pozemku z Lesníckeho pôdneho fondu pod vyhliadkovú vežu. Termín bol preto posunutý na rok 2019.

PRÍSTUPOVÉ TRASY:

Z Devínskej Novej Vsi po zelenej značke *Nám. 6. apríla* okolo Istra Centra *okolo Kostola Duchu Sv.*Lipové* Vyhliadka Rovnica* Bočná cesta* po červenej značke pokračovať na Devínsku Kobylu rázcestie.

Z Dúbravky po žltej značke *okolo Domu kultúry*Kostola Duchu Sv.*Dúbravská hlavica***po červenej značke** na D. Kobylu rázcestie.

Z Dlhých Dielov po modrej značke *Jezuitské lesy*Švábsky vrch *Dúbravská hlavica* **po červenej** na D. Kobylu rázcestie* Hrad Devín **po červenej** *cez Nám. práce* Úzky les* D. Kobyla rázcestie.

Z Karlovej Vsi-Kútiky červenou značkou cez Jezuitské lesy, Švábsky vrch, rázcestie Dúbravskej hlavice až na Devínsku Kobylu.

Od hradu Devín červenou značkou cez Námestie práce k rázcestníku Úzky les až na rázcestie D. Kobylu 490 m n. m. Odtiaľ značenie pokračuje až na vrchol D. Kobylu 514 m n. m s vyhliadkovou vežou.

DEVÍNSKA KOBYLA

sa rozprestiera na ploche 1 011 157 m² a je súčasťou CHKO Malé Karpaty so 4. stupňom ochrany. Vrchol Devínskej Kobylu je najvyšším vrcholom masívu Devínskej brány. Prírodný komplex ponúka mimoriadne botanické, zoológické, geologické a paleontologické hodnoty s bohatým zastúpením chránených a ohrozených druhov a s významnou paleontologickou lokalitou Sandberg.

FAUNA A FLÓRA

Fauna: Zo zoogeografického hľadiska predstavuje Devínska Kobyla významné územie, kde žije niekoľko tisíc druhov živočíchov. Vyznačuje sa najmä bohatým zastúpením teplomilných aj suchomilných druhov ulitníkov, ktorým vápencový podklad a južná poloha vytvárajú vhodné životné podmienky. Najvýznamnejšiu zložku živočíšstva Devínskej Kobylu tvorí hmyz. Devínska Kobyla je jednou z mála lokalít na Slovensku, kde žije aj **vzácná kobylka sága** (Sága pedo), ktorá dosahuje dĺžku 7 centimetrov a je

najväčším hmyzom na Európskom kontinete. Pozoruhodným druhom je **modlivka zelená** (*Mantis religiosa*), ktorá napáda aj hmyz taký veľký, ako je sama. Veľmi bohato sú v tejto lokalite zastúpené motýle a chrobáky. **Motýľov tu žije vyše 1600 druhov.**

Flóra: V oblasti južných a juhozápadných svahov s dostatočne hlbokou pôdou je rozšírená trávnatá step. Prevládajú tu **teplomilné druhy tráv**, ako napr. Kostrava valeská (*Festuca valesiaca*). Na stráňach svietia na jar **zlaté kvety hlaváčika jarného** (*Adonis vernalis*), **modré kvety poniklecov** (*Pulsatilla*), aj **ružový sinokvet mäkký** (*Jurinea mollis*). Spomínané druhy sú zákonom chránené.

ZAUJÍMAVOSTI V OKOLÍ: BÝVALÁ RAKETOVÁ ZÁKLADŇA

Nezabudnuteľnú atmosféru okolia dotvára prítomnosť bývalej raketovej základne, kde v minulosti pôsobila raketová brigáda Čs. ľudovej armády ako súčasť obrany štátov Varšavskej zmluvy proti letectvu a raketám NATO.

SANDBERG

Pieskový odkryv Sandberg je unikátny pozostatok treťohorného bádenského mora pred 15 miliónov rokov. Bolo tu nájdených vyše 350 rôznych druhov skamenelín, medzi inými napríklad zuby žralokov, stavce veľrýb, zvyšky chobotnatca, či kosti opíc. K najvzácnejším nálezom patria zuby dryopiteka. Vstup na lokalitu je však z bezpečnostných a ochranných dôvodov zakázaný (nestabilná hornina). Pohľad na ňu si môžete vychutnať z turistickej trasy, ktorá pokračuje na Weitov lom a ďalej do Devína.

VILLA RUSTICA

Villa rustica je nepresné, avšak zaužívané označenie pre nálezisko pozostatkov súkromného rímskeho kúpeľa z 3. storočia v lokalite Veľká lúka v Dúbravke.

ZRÚCANINA HRADU DEVÍN

Hrad Devín je zrúcanina pôvodne gotického, neskôr slohovo prestavovaného hradu, ktorý sa týči na brehu nad sútokom riek Dunaja a Moravy. Má jedny z najpohutejších, ale aj najbohatších dejín spomedzi hradných sídiel na Slovensku. Sídlili tu Kelti, bol súčasťou opevnenia rímskej ríše. Neskôr sa tu písala aj významná história slovenského národa. V súčasnosti je významnou archeologickou lokalitou a múzeom.

Zdroj (redakčne upravené): (nc) <https://www.bratislavskenoviny.sk/nasa-tema/60791->

VÝHLADY

Unikátna poloha na hranici troch štátov poskytuje panoramatický výhľad na okolie DNV, Česko, Maďarsko i Rakúsko. Výhľad do troch susediacich krajín bol motívom pre umiestnenie troch vyhlídkových plošín v rôznych výškových úrovniach. Najvyššia plošina je osadená na nivelete cca 20 m nad okolitým terénom.

Výhľad z plošiny 1. poschodí*

14,3 m. nad terénom

Zobor (Tribeč), Košice, Senec, Trojmedzie (SK, AT, HU), Kamzík, Letisko M.R.Štefánika, Budapešť, Slavín, Bratislava (Staré Mesto), Bratislavský hrad, Gerulata, Gabčíkovo

Výhľad z plošiny na 2. poschodí*

17,1 m. nad terénom

Schloss Hof, Cyklomost slobody, Praha, Marchegg, Devínska Nová Ves, Pálava, Brno, Volkswagen, Trojmedzie (SK, AT, ČR), Záhorská Bystrica, Marianka, Záruby (Malé Karpaty), Hrad Pajštún, Stupava

Výhľad z plošiny na 3. poschodí*

20 m. nad terénom

Königswarte, Wolfsthal, Neziderské jazero, Devín, Hrad Devín, Hainburg, Carnuntum, Most Andreas Maurer, Letisko Schwechat, Viedeň, Schneeberg

*Smer k vybraným mestám, lokalitám a územiám vám ukážu smerovníky umiestené na jednotlivých plošinách.

Zdroj (redakčne upravené): devinskánovaves.sk

Na toto stretnutie sme sa už všetci veľmi tešili. Na Slamke sme sa stretli naposledy na februárovom Tramp clube. Po štyroch mesiacoch si mal každý s každým čo porozprávať, prišli takmer aj všetci najstarší trampí. Medzi nimi aj naši 90-tnici Čárli a Šperhák, spolu s ostatnými old boys prekonalí nebezpečenstvo ochorenia C 19 v zdraví. Nie každému to bolo dopriate. Preto po slovách na privítanie od šerifa Tramp clubu Džipa zazneli mená tých, ktorí v uplynulých mesiacoch odišli navždy a potom smútočná pieseň "Odešiel kamarád".

Smutné udalosti striedajú veselé. Oslávencov podľa počtu báboviek bolo päť. Lewis oslávil 70-tku a v porovnaní s ďalšími - Luby 89, Šaman Myšina 87, Mesác 84, König 83 je mladíkom. Jubilanti sa s kamarátmi rozdelili a Luby, ktorý všetkých pozdravoval keďže nemohol prísť, prial si bábovku ponúknuť muzikantom, čo sa aj stalo.

Oznámili sme zrušenie 28. slovensko-českého potlachu a jeho presun na rok 2021 (viď predchádzajúci TS)

Kamarátka Charlie bola na návšteve v nemocnici za Tonym Lovcom z TO Jicarilla, je vo vážnom zdravotnom stave. Pripravila mu pohľadnicu, na ktorú zozbierala podpisy ako pozdrav od prítomných.

Šéf Slamky Robo opäť ponúkol chlebíčkami s výbornou nátierkou, oslávenci zas ponúkli vínom. Na redakčnom stole bol nový Trampský spravodaj (vyšiel po štyroch mesiacoch ako 4-číslo v rozšírenom - 36 stranovom vydaní), bola tam aj nová Severka č. 1/ 2020, vlajočky i odznaky TCB a posledné kusy 2. vydania knihy „Údolia nestíchli – Dejiny trampingu na Slovensku“ autora Brčka – Zdena Dočkala.

Článok; Andy Bábovka; Foto (str.3): Tatanĕka, Džipo, Svorad

PREPÁČTE

Kamaráta Fredyho z Paběrek Praha zaujala história TO Kysel', uvedená v predchádzajúcom čísle. Je to pozorný čitateľ a preto si všimol, že letopočty v úvode článku akosi nesedia. Nevie ako sa to stalo, veď ženy si nezvyknú vek pridávať, ale stalo sa. K svojmu veku som si pridala desaťročie. A tak pre správnosť opravujem:

Pinkerton, ktorý TO Kysel' pozostávajúcu z chlapcov zo Spišskej Novej Vsi vyhlásil za osadu, sa narodil v r. 1922. Jeho o 9 rokov mladší brat Luby túto udalosť povedal mne, ktorá som od Lubyho mladšia o 34 rokov. A ja som o osade informovala Amazonku, mladšiu odo mňa o 10 rokov. Takto sme sa tieto štyri generácie prepojili a vďaka tomu sa po vyše siedmych desiatkach rokov pripomenula existencia východoslovenskej trampskej osady. Za omyl sa ospravedlňujem.

Andy Bábovka

Povstaňte kamaráti !

Dňa 1. júla nás navždy opustil kamarát Vlastimil „Pišta Američan“ Macháček vo veku 67 rokov.

***

S ľútosťou oznamujeme, že dňa 9. júla navždy odišiel kamarát Janko Magdolen, kameraman a fotograf, účastník a autor fotografií z mnohých country a trampsých festivalov.

Hech žije!

Blahoželáme

Františka „Kiddovka“ Urbanovičová, TO Starí Tuláci, oslávila 3. júla 85 rokov.

***

Viliam „Bill“ Knotek, TO Askalona, oslávil 14. júla 70 rokov.

***

Peter „Suchučký“ Klačko, TO Hudson, oslávil 20. júla 70 rokov.

***

Jaroslav „Ježek“ Ilich, muzikant – harmonikár, oslávil 27. júla 82 rokov.

Jubilantom blahoželáme a prajeme veľa zdravia.

Redakcia TS

***

Odišiel Muž so srdcom cowboya

Názov westernového románu amerického spisovateľa Jacka Schäffers sa bezo zvyšku hodí na kamaráta Štefana **Vlastimila Macháčka - Pištu Američana (13.3. 1953 - 1.7. 2020)**. Trampoval od svojej mladosti. Miloval romantiku a ňou aj žil. Hoci nepatril do žiadnej osady, do hôr chodieval najmä s račianskou TO Malí Bobri. Bol známy ako obdivovateľ a znalec amerického Divého Západu, jeho histórie, hrdinov a legend. Bol to spoľahlivý a verný kamarát. Kto ste ho poznali, venujte mu krátku spomienku!

Svorad Montana, TO Hay River; foto: Plameň, TO Malí Bobri

Spomienka na kamaráta

Janko Magdolen od 16-ich rokov chodieval stanovať s partiou kamarátov Počúvadlo. Bolo to pravidelne a v júli - na Annu. Niektorí boli muzikanti, on sám hral na gitaru. Zvyk stretávať sa im vydržal do dospelosti, nazvali sa „Annári“. Po štúdiu na VŠMU pracoval v TV ateliéroch na Kolibe ako kameraman. Tam sa s ním spoznal Ringo, basák kapely Pekaríng, zamestnaný v laboratóriách Koliba. Janko bol ten, kto mu požičal prvý spacák, keď Ringo ako mladík išiel začiatkom 70. r. min. storočia na vander.

Janko sa kamarátil sa s osadníkmi TO Old Klondike, volali ho Kleki Petra - pre podobnosť s hrdinom z filmu Winnetou – 1. diel. Chodieval na tramské a country festivaly (Stupavský širák, Country Lodenica Piešťany), z ktorých urobil množstvo krásnych fotiek. A o hudbu a prírodu sa zaujímal do konca.

Posledná rozlúčka so zosnulým bola 13. júla v Piete pri Cintoríne Vraakuňa.

*Napísala: Andy Bábovka; Info: Ringo, Marek
Foto (Lesanĳa 6.1. 2018): Āert*

ZAÚJALO VÁS

Titulkou predchádzajúceho Tramského spravodaja (kvôli C 19 vyšiel ako 4-číslo na júnovom stretnutí Tramp Clubu na Slamke) bola krásna, zaujímavá a pre mnohých až neuveriteľná fotka hradu Devín, v pozadí so zasneženými Alpami v Rakúsku. Takýto pohľad je neznámy aj tým, ktorí na Devín, či okolia chodia pravidelne. Alpy za dobrej viditeľnosti bývajú vidno – ale tak blízko za hradom?

Požiadala som o vysvetlenie Milana – Sojku, ktorý fotku poslal. Fotil to jeho syn Martin, fotografovanie je pre neho koníčkóm. Z rozprávania otca – Milana totiž vedel, že na prelome jarných mesiacov a po výdatných dažďoch, je z určitého miesta vidno Alpy ako keby vyrastajúce z Dunaja. Milan tento pohľad dôverne poznal zasa vďaka svojmu starému otcovi – rodákovi z Engerau – Petržalky, ktorý vnuka Milanka brával na výlety do okolitej prírody nášho hlavného mesta.

Takže vydarená fotografia nie je fotomontáž. Aby sa podarila, je potrebné mať dobrú výbavu fotoaparátu, trpezlivosť a samozrejme poznať miesto a čas kedy fotiť. Jedine vrtule veterných elektrární autor fotky vymazal, aby nerušili pekný záber. Pre veľký záujem uverejňujeme aj druhý záber.

Andy Bábovka; info: Milan – Sojka; Foto (str. 2): Martin

Správy z osád

●● Splav po Dunaji 2. až 5. júla 2020

Vo štvrtok 2.7. sme vyrazili na splav z 1842 riečneho kilometra pri Dobrohošti títo kamaráti: Palči z TO Ohio Dúbravka, Robo (Fikov syn), Peťo (zo Psích skál čo s nami chodievala na vandre) a Pedierko TO Divý kaktus. Nalodili sme sa v starom koryte Dunaja na dvoch kanojkách. Počas plavby sme si obzerali krásne lužné lesy a ramená, ktoré sa pripájajú do Dunaja. Pri Gabčíkove sme si chceli urobiť prestávku v Hullam Csárde ale tá bola zatvorená, tak sme si sadli na občerstvenie do podniku Pumpa pár metrov ďalej. Po pokračovaní z Gabčíkova nám lesy robili parádnu ozvenu. Keď som povedal napr. jednoslabičné slovo asi za jednu sekundu sa z lesa ozval môj hlas a počul som zrozumiteľne to celé jednoslabičné slovo, akoby ma niekto nahral a pustil záznam môjho hlasu. Zo starého toku Dunaja sme medzi Gabčíkovom a Sapom vošli aj do jedného ramena, kde sme pozorovali krásnu divočinu a plávajúcu užovku. Za mostom pri Medveďove sme sa zložili na 1803 riečnom kilometri na pláži. Večer nechýbala ani gitara s ohníkom a tramskými pesničkami najmä o Dunaji. Počas večera aj noci nás síce obťažovalo viac komárov, ale na pláži sa výborne spalo pod širákom, pri nočnom vlnobití. Keď som aj v noci zobudil, pozoroval som nočnú oblohu, hladinu Dunaja a plaviace sa vysvietené lode.

V piatok ráno sme vyrazili na tok Dunaja a zahli do divočiny ramien pri Klúčove (blízko 1800 km). Pozorovali sme tiež lesnú divočinu aj keď tam na nás zaútočil celý lietajúci pluk komárov.

Počas plavby po Dunaji bola vysoká hladina a mnohokrát sme sa plavili nad kamennými hrádzami – perami, kde sme museli bojovať s vodnými vírmi aby sme sa neprevrátili. Tu som mal trochu obavy ale Palči z Ohia si to vychutnával a hovoril, že čo je toto oproti Hronu. Odtiaľ sme sa plavili okolo Gonyiu, Veľkých Kosíh, kde nás občas pohúpali vlny lodí až sme zahli do Veľkolélskeho ramena. Tam sme sa určitú dobu plavili a vychutnávali si divočinu okolo ramena a cítili sme pach diviacej zveri. Pri Zlatnej na Ostrove (Veľký Lél sme ukončili plavbu). Tam sme sa v kempu pri ekofarme zložili až do nedele.

V piatok keď som sa bol pozrieť na ostrov, kde sa za elektrickým ohradníkom pasú rôzne zvieratá, tak som vyplašil byvola. Ležal v tráve, vyskočil a rozbehol sa zúriivo fučiaci smerom k el. ohradníku. Hneď som sa pozeral po najbližšom strome, na ktorý vyskočím (strom bol našťastie nablízku), keby prerazil ohradník. Ale skôr mi iba naznačoval útok, fučal a dupal kopytom do zeme a pohyboval sa pozdĺž ohradníka. Večer sme si posedeli peknú chvíľku pri ohníku.

V sobotu sme sa na koči previezli po Veľkolélskom ostrove. Popozerali sme si stepi, lúky a rôzne zvieratá ktoré sa pásli za el. ohradníkom (kone, kravy, ovce, kozy). Poobede sme si pozreli zákutia zatopeného lužného lesa. Pri ňom vyvierala z kopca brehu teplá voda do takého koryta, tak sme si tam išli zrelaxovať a robilo to aj vírivku.

Podvečer sme absolvovali ďalšiu pešiu trasu Veľkolélskym ostrovom. Večer zase pri ohni a gitare a dozvuky nálady boli aj v nedeľu počas dňa pri stoloch pri bufete, kde sa hralo na

gitare. Potom si po nás prišlo auto aj s konštrukciou a odviezli sme sa do Podunajských Biskupíc a odtiaľ vlakom na hlavnú stanicu (tak sme si aj vlakom zacestovali).

Článok a foto (v texte + str. 4): *Pedierko TO Divý kaktus*

Foto na: https://pedrodubravka.rajce.idnes.cz/Splavovanie_Dunaja_2.7._az_5.7._2020/

●● Letné slávnosti – Huncokárske hody Modra Piesok 17. – 19. júla

Huncokárske slávnosti v okolí Zochovej chaty sa konajú vďaka podpore a príprave mesta Modra a občianskeho združenia Huncokári na Piesku. Veľkú zásluhu na úspechu slávností majú Maťa a Ivan z Penziónu Huncokár, v jeho areáli sa uskutočnila väčšina podujatí. Zásluhou vyššie spomínaných došlo k obnoveniu a udržiavaniu tejto tradície pripomínajúcej históriu ťažby a spracovania dreva v okolí. Pôvod slova huncokár je z nemeckého die holzhacker (holz = drevo, hacker = sekera) - drevorubač. Boli to obyvatelia dnešného dolného Rakúska, Tirolska, Štajerska. Vedeli pracovať s drevom - mali detailne vypracovaný odborný systém výrubu. Prišli do oblasti Malých Karpát v polovici 18. storočia na žiadosť Márie Terézie a Pálffyovcov. Ťažba a odbyt dreva vtedy nebol na tomto našom území rozvinutý. Huncokári toto zmenili. Stali sa z nich drevorubači, horári, lesní robotníci. Tieto prisťahovalecké rodiny žili izolovane a až do polovice min. storočia bývali na lesných samotách z oboch strán Malých Karpát.

Zdroj: www.lesy.sk/m; zivot.pluska.sk - getty.images

Víkendový program bol bohatý - pozri informačný plagát v minulom čísle TS. Hlavným programom v sobotu bolo vystúpenie skupín rôznych hudobných žánrov. Poobedie na pódiu v príjemnom prostredí Penziónu Huncokár začali *bluegrassoví Arion*. Známymi skladbami rozbehli náladu publika.

Po nich vystúpila *trampská kapela Pekaríngó*. Ryvolovkami, hobousárnami, staršími trampskými a aj vlastnými pesničkami spolu so spievajúcimi fanúšikmi i náhodnými divákmi vytvorili veselú atmosféru a roztancovali prítomných. Po Pekaríngu prišli na pódium osvedčení *country* muzikanti *Belasí*. Výborný gitarista Mišo spolu s kapelníkom, spevákom, gitaristom, harmonikárom a vtipným zabávačom v jednej osobe Igorom Pavelicom, medzi trampami Kýblikom, to poriadne roztočili a zaplnili trávnatý „parket“. V prestávke medzi hudobnou produkciou sa uskutočnil krst učebnice huncokárskeho nárečia pod názvom „Umatum“ a odborná prednáška v priestoroch penziónu. Všetkým tým, ktorí sa zaslúžili o vytvorenie a vydanie tejto zaujímavej publikácie, ako aj ďalších, ktoré sa počas víkendu krstili, patrí veľké uznanie. Knihami, besedami, ukážkami opracovania dreva, spomienkami potomkov, aktivitami nielen pre dospelých ale aj pre deti, tým všetkým tvorcovia tohto víkendového podujatia odkryli pre verejnosť zväčša neznámu, ale mimoriadne pútavú časť histórie lesných ľudí. Ľudí, ktorí v týchto lesoch kedysi žili, pracovali, vychovávali deti. Neskôr naučili aj miestnych drevorubačov a lesníkov, ako sa obojstranne prospešne - pre prírodu aj pre človeka, starať o drevo a les.

Večerná zábava do noci potom patrila pop rockovej skupine Uni Song.

Veľké uznanie patrí obsluhujúcim ženám v stánku s občerstvením. Kvalitné čapované nápoje, vynikajúci guláš a cigánska šli na dračku. Pri obsluhu pípy a pekáča sa niekoľko hodín nezastavili, napriek tomu boli veľmi milé a snažili sa každému vyhovieť. Zvrtali sa aj dievčatá v bare v Huncokáre.

Bolo to krásne popoludnie i večer pri dobrej hudbe, s kamarátmi v peknom prostredí. A to, že to takto všetko dobre fungovalo - za to patrí vďaka aj organizátorom Maťke a Ivanovi.

Ďakujem aj v mene všetkých, ktorí prišli, zabavili sa a odišli spokojní.

Napísala: *Andy Bábovka*, Foto (str. 19): *Evina*

●● Stretnutie s kamarátom

Pedro Kačiňák sa v polovici júla stretol s kamarátom Vencom. Povedal mu o hospitalizácii Tonyho Lovca z TO Jicarilla. Venco chcel vedieť viac informácií, zavolať mi a keďže som bola blízko jeho bydliska, priniesla som mu aj Trampský spravodaj.

Venco bol pôvodne v osade Tipereri, ktorí mali flek pod Pánovou lúkou. Neskôr ako povedal ho prichýlila Jicarilla. Jeho rodičia boli trampí. Otec Venco Tulák z TO Tulák, neskôr bol v TO Granada. Mama mala prezývku Manca mandolína

Vlčica, hrala na mandolínu a ústnu harmoniku. V r. 1996 rodičia zahynuli pri dopravnej nehode, správu uverejnil aj vtedajší Trampský spravodaj.

Venco mi rodičov ešte mladých ukazoval na čiernobielych fotkách v starých albumoch, zasunutých do nalepovacích rožtekov. S počítačom a skenerom nemá problém zaobchádzať. Keď počul, že Pekaringo hrá na Zoške, hneď mi oskenoval a poslal fotky ako táto známa a trampami najmä v zime obľúbená chata kedysi vyzerala. Potom sme si ešte napísali pár mailov, a v nich poslal ďalšie staré fotky rodičov, fotky vlajok osád Savana i Jicarilla, texty pesničiek a na záver milé slová: „Opäť ste ma prebrali z letargie“.

Andy Bábovka

●● Ako sa majú naši old trampí?

Už je to rok, ako naposledy zavítal medzi nás *Jacky z TO Rudý šíp*. Zaspomínal vtedy na bombardovanie Apollky aj na vznik jeho prezývky (viď TS jún + aug'19). Vysoký chlapisko, bývalý paragán, prichádzal na Slamku raz za čas, často v leteckej bunde a s červeným baretom na hlave. Nemali sme teda dlhú dobu o ňom žiadne správy, ani *Luby*, s ktorým sa kedysi pravidelne stretávali na vandroch, ani *Šperhák z TO Veselí samotári*, ktorý s Jackym vandroval od mladosti. Šperhák napriek 90-tke stále je aktívny, chodí na chatu k Dunaju i do lodenice, na stretnutia na Slamke i v Drevene dedine. Poprosila som ho, aby Jackymu zavolať, čo s ním je. Šperhák tak urobil a zistil, že Jacky má problémy s kĺbom, nemôže chodiť, je väčšinou doma. Potešilo ho, že si kamaráti spomenuli, pozdravuje a ak bude môcť, opäť medzi nás zavíta.

Ďalším z old boys, ktorý kvôli zdravotným problémom nemôže prísť medzi kamarátov je od Šperháka o rok mladší *Luby z Trampskej partie Túlaví starci*. To čo mu zdravie ubralo na pohybe vyvažuje mimoriadnou aktivitou v práci s počítačom. Triedi a skenuje staré fotky zo svojej trampskej mladosti aj mladosti jeho bratov Veľkého a Malého Vajca, prepisuje a zapisuje zážitky, udalosti aké sa diali medzi trampami pred 80-timi rokmi až po súčasnosť. Je aktívny aj na internetových stránkach s tematikou trampingu či histórie nášho mesta.

Navštívili sme ho aj s Pedrom z TO Pohoda, ktorý mu priniesol gitaru. Požičal ju Lubymu, keďže Luby si chce ešte zahrať svoje obľúbené pesničky.

Tak Jacky, Luby, ako aj ďalší naši starší kamaráti trampí, ktorých zdravie obmedzuje v pohybe, verme, že sa čoskoro uvidíme.

Andy Bábovka

Napísali ste nám

Vo štvorčísle TS z minulého mesiaca si v tejto rubrike zaspomínal Miško z TO Athabaska ako jeho s dvomi kamarátmi pred desaťročiami učil Šaman Myšina – vtedy iba Myšina z TO Manila učil viac hlasne spievať. Spomienky to boli pekné aj veselé, aj zaujímavé. Úspech sa dostavil, za spev získali spomínané ocenenie – trampský zrub, samozrejme v zmenšenom. Miško povedal, aby som sa spýta Šaman Myšinu, či tú cenu ešte opatruje. A veruže áno, chatičku odfotil jeho zať a zrub je stále v dobrom stave. Kamaráti, nevie niekto z Vás, kto bol výrobcom tejto ceny – III. miesto za spev z potlachu 20. výročia TO Manila, Paseky, v roku 1967?

Napísala: Andy Bábovka; Foto (str. 18): Jaro Maťo

HUDBA Z TRAMPÍRIA - LUCERNA PRAHA - 11. október 2020 **POZVÁNKA NA KONCERT**

Ahoj kamarádi, priatelia a milovníci trampské písničky, prý nám tramping umírá na úbyt a prý už nedokážeme naplniť legendárnu Lucernu jako na počátku devadesátých let. Kdo to tvrdí spadl z višně a jestli si to myslíte i Vy, přijďte ukázat, že jsme pořád tady, a že nás je ještě dost.

Dovolujeme si Vás pozvat na ojedinelý koncert HUDBA Z TRAMPÍRIA, který se koná 11. října 2020 ve velkém sále pražské Lucerny (*plakát v příloze – str. 20*). Vzhledem k tomu, že nám rok 2020 přinese mnohá výročí, přijďte s námi zavzpomínat a trampskou písničkou oslavit tato výročí. Těšíme se na setkání a prosím sdílejte tuto akci na svých sociálních sítích. Určitě nastanou nějaké změny v programu, budeme včas informovat. Vstupenky jsou právě v prodeji.

Přikládáme link a snadné vodítko jak ke vstupence:

po otevření stránek <https://www.ticketmaster.cz/event/hudba-z-trampiria/29231>

klíněte na místo, kde chcete místo – např. “přízemí”, mapka se zvětší a zákazník si může vybrat jednotlivé místo.

Po zakliknutí místa se na prohlížeči objeví lišta s ikonou “koupit vstupenky”. Zákazník ji rozklikne a dostane se na stránku, kde bude muset provést registraci. Registraci je nutné provést – vyplníte formulář a dáte “potvrdit a pokračovat” na další stránce vybere způsob platby a doručení. Vstupenky je také samozřejmě možné zakoupit na prodejních místech Ticketmaster. Jejich seznam naleznete na:

<https://www.ticketmaster.cz/help/outlets.html?language=en-us>

Přeji dobrou cestu ke vstupence a hlavě doufáme, že se všichni uvidíme v Lucerně.

Mějte krásný den ... a ať tramping nevyhyne i díky Vám ...

PUPA & JORDÁN

História TO

Tramská osada Eldorádo 1945 - 75. výr. založenia

Zo spomienok šerifa Franca:

Po prechode frontu bola založená osada Lyšáci, jej prvými členmi sa stali Kid, Franz, Dahol, Lácej. Títo priekopníci trampingu na Trenčianskej ul. a okolia sme vyrazili na potulku smer Mariatál, opradený povestami. Preniesli sa k nám od starších mládencov z okolia. Predstavovali sme si romantiku života v prírode a Mariatál bol so svojim okolím pre tento druh činnosti ako stvorený. Prekrásna príroda, kopce striedali doliny s potokmi horského typu, hlboké kaňony. Husté lesy skoro na úrovni pralesov boli na neďalekej Granade - prasídle prvých bratislavských osád. Ďalší pristúpil do osady Joe. Po prvých voľbách sa stal šerifom Kid, jeho zástupcom Franc. Krátko nato vstúpil Kekso, prvý člen ovládajúci hudobný nástroj – banjo. Ďalší člen Sleepy získal pre osadu gitaristu a mandolinistu Čárliho. Franc navrhol zmenu názvu osady na Colorádo, urobil aj návrh na odznak (domovenku). S týmto odznakom sa trampovalo až kým sa prijal názov Eldorádo - navrhol ho nový člen Joe La Čin, ktorý vstúpil do osady s bratom Mirom. Nový odznak - domovenku navrhol Joe.

Osada chodila na flek v Mariatálskom údolí kúsok pod Malým Slavínom. Osadníci sa intenzívne a vďaka snahe a tréningu aj úspešne zaoberali hrou na gitary, mandolíny a tvorili kvalitný spevácko hudobný celok. Na trampských speváckych pretekoch v Rači „U Mesároša“ v r. 1947 vystúpili prvýkrát a získali 4. miesto - cenu útechy. O rok na pretekoch v kultúrnom dome v Rači skončili tretí po TO Florida a TO Unkas.

V spomienkach pokračuje Čárli: Do pôvodnej osady Lyšáci vstúpil po týždni. V r. 1946 vstúpila do Eldoráda Kavka, ako Čárliho dievča a neskôr manželka. S ňou pribudol najmladší člen, Kavkin o 5 rokov mladší brat Stanley. *Viac spomienok – vid' TS máj 2015.*

Žijúci členovia osady:

Čárli (*1929), ktorého po spoločných 70 rokoch opustila Kavka (+ 2016), šerif osady **Stanley** (*1934), a v decembri 2014 bol na TCB prijatý do osady **Pubo** (*1936) - Stanleyho kamarát z detstva.

Osada ma vlastnú hymnu so slovenským textom, zložil ju začiatkom 50. r. min. storočia osadník Bugi (+2014).

S Čárli, Stanley a Pubom som v pravidelnom osobnom aj telefonickom kontakte. Stále ich obdivujem, ako vedia prekonávať prekážky spojené s vysokým vekom, ako sa snažia vždy keď môžu, prísť medzi kamarátov. Pred rokmi mi Čárli vysvetľoval, kde je starý osadný flek. No a keď som o tom rozprávala Stanleymu, dohodli sme sa, že mi to miesto ukáže. Pravidelne - v rámci svojich možností, chodí na výšľapy do Malých Karpát. A tak sme jedno júlové pondelkové ráno šliapali z Marianky – kedysi Mariatálu, toľko ospevovaného Francom v úvode článku, smer M. Slavín. Kedysi hustý, mladý hrabový a bukový les, je dnes minulosťou,

stromy vyrástli, mnohé popadali. Ohnisko aj podsady sú preč. Čo ale zostalo je starý hrab, je to strom s veľmi tvrdým drevom a drevná hmota na ňom pribúda veľmi pomaly. V roku 1945 vtedy 16-roční Čárli, Kavka - Zdenka a ešte chlapec Stanley vyryli do tenkého stromu iniciálky svojich mien. V tých časoch bolo lesov, stromov i dreva veľa, a mládež si neuvedomovala, že do stromu sa nesmie ryť, to sa naučili až neskôr. Mladý hrab vyrástol, dodnes sa písmená aj letopočet dajú čítať, takže mu nápis neublížil. Až ma to dojalo, keď mi Stanley nápis starý trištvrte storočia ukázal (foto str. 17). Prstami som aj ja prešla po kôre a písmenách s číslicami. Dojalo ma to a zrazu som mala pred očami týchto troch mladých osadníkov Eldoráda, s ktorými mi bolo dopriate spoznať sa o vyše 60. rokov neskôr. Vtedy, v r. 1945 to ešte netušili, ale život im našťastie doprial veľa pekne prežitých rokov spojených s prírodou a hudbou.

Článok a foto str. 17 (Čárli a Kavka; Pubo; Stanley na osadnom fleku - júl 2020):

Andy Bábovka, TO Pohoda; info: Čárli

Fotky v texte: Osadná vlajka a mandolíny, apríl 2015; zľava Stanley a Čárli v r. 1948

TO Eldorado 1945 – 75. výročie založenia osady, (str.15)

Cena za III. miesto v Osadnom speve na potlachu k 20. výročiu TO Manila v r. 1967, (str. 1)

UMATUM

Učebnica huncokárskeho nárečia

*Simona Fraštková
Monika Hornáček Banášová
Dušan Fedič*

Trnava 2020

100. výročí vzniku trumpejské písně
 85. výročí narození Wabihho Ryyvoly
 85. narozeniny Bedi Šedifky
 80. narozeniny Jitky Vrbové.
 Marko Čermák a Tony Linhart

HUDBA Z TRAMPÍRIA

LUCERNA, VELKÝ SÁL
 11.10.2020 - 17.00 HOD

ZALMAN * ROMAN HORKÝ *
MARKO ČERMÁK & PABĚRKY *
KARABINA * PEKARINGO (SK)*
BĚDA ŠEDIFKA & KOMÁŘI * BPT *
HOBUES REVIVAL ALVA * T.E.BAND *
FALEŠNÁ KARTA * JITKA VRBOVÁ
& HONZA FRÜHWIRT * PACIFIK *

ticketmaster®